

כל שעה פרק שני פסחים

כפ.

עין משפט
נר מצוה

א [מִי] פ"א מהלכות
חמץ הל' ד סמג לאוין
עו:
ב [מִי] פ"ב מהל' איסורי
מזבח הלכה י':

מוסף תוספות

א. הוֹאִיל וּמוֹתֵר לִרְבֵּחַ אֶת
לֶחֶם אֲבִיךָ לִשְׂכָרִים
לִפְרֹשׁ׃ מוֹס׳ שֶׁלֶק.
ב. דִּקְרַמְר אֲבֵל אַחֵה אֲוִלֵּךְ
שֶׁלֶק אֲמֵר שֶׁבֹדֵה. שֶׁ.
ג. גְּבִי הוֹשֵׁל דֵּאֵם לִי אֵין
קְלִיבִימֵ דֵאֵם לֹא כִי אֵין קִין
שֶׁשְׁמֹעֵל בִּהְיֵשׁ בִּהְיֵשׁ אֲבִי
בִּפְסֵחַ נָמִי דִּיאִכֵּי כִרֵּךְ
לְחִיבִיב אֶל הוֹן לִי לִמְרִי
קְרִיבִימֵ׃ מוֹס׳ מְנוּסֵ׃
ד. וְלֵא מֵאֲרֵנִן דְּוֹקֵא
בִּמְיֵחָ דִּגְלִי לִי אֲבֵל כִּי
מִיִּתֵּךְ כִּרְתֵּל אֲבֵל. שֶׁ.
ה. וּאֲפִילֵי אֲוִלֵּךְ תִּרְמֹסֵת
עֲצֻמֵּךְ דֵּאֵל מִיִּדִּי שְׁמֵלֵךְ
כִּפְרֵה לִעֲצֻמֵּךְ וּחְמוּשׁ
לְהִנֵּךְ׃ מוֹס׳ וְשֶׁלֶק. ו.
(תְּחֻלָּה) תְּשׁוּמִי דְּוֹשֵׁל אֵלֵךְ
שְׁמוֹס כִּפְרֵה הוּא אֵלֵא
מִמֵּן מִיִּבִּי הַכְּחוּל לִשְׁמֵלֵךְ
מִמֵּן שְׁמוֹל אֶת הַשִּׁשִּׁי.
מוֹס׳ שֶׁלֶק. ז. וְשֶׁמוֹס דִּבֵּי
לִכְפֹּרֵה. מוֹס׳ רִיבֵ׃
ח. קְרוּשׁוֹת קְרוּשֵׁתֵה אֲוִלֵּךְ
מוֹס׳ הִלֵּשׁ׃ ט. כִּי הֵא
תִּחְסֵ׃ מוֹס׳ שֶׁלֶק. י. וְלֵא
שִׁיכֵיבֵה אֶת מַעֲלֵה. שֶׁ.
יֵאֵל אֵלֵא לִכְרוֹבִים נִטְוֵן
קְדִישֵׁי שְׁמֵתוֹ אֶת אֲוִלֵּךְ
אֲבֵל הֵנִי אֲסוּרִים מִמֵּתֵךְ
טְרִיפוֹת חֻלִּין שְׁתַּנְעִרְבוּ
בָּהּ אֲוִלֵּךְ שֶׁשְׁמוֹס גּוֹפִיֵךְ
אֵלֵא הִיִּי מִכִּין חֻדּוֹ
לִידֵרִיִּה שֶׁלֶק לִי הֵאֲלִיכִיבִי
לְעִכְרִי וְלִכְרוֹבִים מוֹס׳
וּמִסֵּ׃ עֵא׃ יב. הִיִּנֵנִי
שְׁמֵאנֵךְ, דִּרְשִׁינִי וּאֲכֵלִי
אֲבֵל לִכְרוֹבִי לִכְלוּמֵךְ
שֶׁאֵין עֲוֹמֵא דֵאֵל לִכְרוֹבִי
אֲבֵל חֻדּוֹ לִידֵרִיִּה
אִישְׁרֵךְ לִגְמוּרֵי. שֶׁ.

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]

ישראל נמי מִיִּשְׂרָאֵל שָׂרִי. בַּהֲנֵא לֵאחֶר זְמַנּוּ: לְעוֹלָם ר' יְהוֹדָה הִיא. דְּלִט"ג דַּפְּקָא לִיה מִקְרֵיא לְלֵאחֶר זְמַנּוּ אֲסָר קָרָא בְּשִׁאוֹר דִּישְׂרָאֵל קִאֲמַר אֲבָל דִּנְכְּרִי שָׂרִי: וַיִּלְיָן שִׁאוֹר דִּאֲכִילָה. כְּלוּמַר חֲמֵץ דְּגִבִּי לֹא יֵאכֹל מִשִּׁאוֹר דִּרְאִיָּה וּמוֹתָר חֲמֵצוֹ שֶׁל נְכִרִי חָף בִּאֲכִילָה וְאִפִּי בַּפֶּסַח מִן הַתּוֹרָה: לְעוֹלָם ר' שַׁמְעוֹן הִיא. דְּלִמַּר מִדְּרֹוּשִׁיתָא לֹא מִיתְּסַר חֲמֵץ אַחֵר זְמַנּוּ הֵלֶכךְ דִּנְכְּרִי שָׂרִי וַיִּמְשִׁי דִּישְׂרָאֵל אֲסוֹר מִקְנָסָא דְקִנְסוּהוּ וּבָנִין מִשּׁוּם דַּעֲבָר בְּצֵל יִרְאֵה: בַּשְּׁנֵמָה לְרַבָּא. קִאֲמַר טַעְמָא דְּאֲסוֹר בַּהֲנֵא מִשּׁוּם דְּלִמַּר עֲמֵצִי בְּצֵל יִרְאֵה הוּא הֵייוּ דַּתְנָא מִתְּסַר אֲסוֹר מִשּׁוּם לֹא יִרְאֵה לָד: וְאִדּוּ לְעַשְׁמִיּוּן. רַבָּא וּרְבִי

אבל אתה אוכל של
הוא דאיבעי ליה למי
שרי ואיידי דתנא ד
תנא נמי דנכרי מוח
דאיבעי ליה למיתנא ד
בהנאה ואיידי דתנא

מר (לפי דף ה:) אבל אתה רואה של
אחרים ושל גבוה אחר הפסח הזה
מזבין ליה גיבזר לישראל ואכלי ליה:
ויש אומרים לא מעל כדמפרש
הואיל ונתחייב כרת משום אכילה
פטור מן התשלומין כרזי נחויא
ובמקום שאין קרן אין חומש ואין
מעילה: אם יוה"כ בשבת המדליק
גדיש ביוה"כ ומתחייב כרת פטור מן
התשלומין כאילו הדליקו בשבת שהוא
מתחייב בנפשו מיתת ב"ד דפשיטא
לן דפטור מלשלם כדכתיב (שמות כא)
ולא יהיה אסון ענוש יענש הוא אם
אסון יהיה לא יענש ששף יוה"כ
שמימתו בדי שמים שנכרתים חייו
ובניו אסון הוא קרוי שאל (בראשית
מג) וקרהו אסון הלכך פטור מלשלם
והכי פרשין לה באלו גערות". יש
טועים דקשיא להו כי פטר ר' נחויא
במוד פטר דבר כרת הוא והכא
בשוגג עסקין מוקמי מעל ושוגג
לאו בר כרת הוא וטעות הוא זה
דגבי חמץ מיד הוא וגבי הקדש שוגג
הוא דלא אכל שיהא של הקדש ורג
יוסף אמר. אי הוה סבירא להך נתאי
כרזי שמעון דאמר תוך זמנו אסור
בהנאה דכולי עלמא מודו דפטור
הואיל והשתא מיהא לא חזי ולא
ממונא הוא ואע"ג דסופו גורס הוא
למנון לאחר הפסח אלא אליבא דר'
יוסי הגלילי פליגי דאמר תוך זמנו
נמי שרי בהנאה ופזודין קדשים
להאכילן לכלבים קא מיפלגי מאן
דאמר מעל סבר דלאוי היה בצותה
שעה לפדות לאכילת כלבים ובר

דמיס הוא ודר' נחומיט לית ליה: ומאן דאמר נא מעל סבר אין פודין. הלכך לא חזי. ופלוגמא דמנאי היא בתמורה (דף לז.) תזכרתי ולא גיזה בשר ולא חלב ואכלת ולא לכלבים ממנאי שאין פודין ואיכא דדריש תזבח ואכלת אין לך בהן היסר איביה אלא לאחר זביחה למעוטי גיזה וחלב אבל לא לכלביך לא דריש: לאה

למומן^א אבל קדם מומן להקדישן הואיל ומעולם לא קדשו קדושת
ומי' ר"י דה"ק אין פודין מדרבנן ואין לתמוה אטו משום חש
לא שרא מיד^ב והא דאמר בהתעורבות (נחמה ע"א:) ^ג נתעצבו
והשחא ע"כ יאכל לכלבים לנישראל טריפה אסורה ליה אחי
ללא חזו לאכילה^ד אבל הכא חזו לנדם אם היו ניכרים דהא
כפי טעמו יום (דף קד.) ^ה מוכות שר' קריבא אומר בצור טריפה דהא
הפשוט והביא דמי לנישראל איפקם נצבי ולאלי^ו ^ז פורין. יימ

בְּרִיךְ הוּא דַּאפִי תוך זמנו מותר. פרש"י מותר באכילה וקשה להי אפסר אס לא יהא שלו בשעת אכילה דאס נתן לו הנכרי הרי הוא שלו ואס גזל מנכרי הרי חייב באחריותו ולא גרע ממחנך שחייב באחריותו דהוי כשלו ועוד לקמן דקאמר ואזלו לטעמיהו דפליגי בחנמן דאמר שער עניו הפסח ליפלוו בפסח גופיה^א ונראה לריב"א דהא דקאמר אפי' תוך זמנו מותר היינו בהנאה והא דקאמר אבל אמה אוכל של אחרים לאו דוקא אי נמי אחר זמנו קאמר ומיהו בשל גבוה^ב קשה לפרש בחנן הפסח דאס לא פדאו אסור בהנאה ואס פדאו הרי הוא שלו ושמן י"ל אבל אמה נהנה משל גבוה שלא יהא אסור חנמן אבל אסור הקדש יש:

מאן יֵשׁ אוֹמְרִים ר' נַחוּנְיָא. תִּמְתֵּה
 לר"י דמאן דיליף אסון אסון
 צריש אלו נערי' (כסו' ג.) (ה) ואי לי
 מיתה צדי שמים פטור מן התשלומים
 לר' נחוניה אס כן לרבי דלמך לקמן
 (דף ג.) הויד צמעילה צמיתה אמאי
 פוטור כרת מתשלומים והא לע"ג
 דבעלמא פוטור מיתה מתשלומין הכא
 לא פטר דגלי לן קרא¹ דשוגג חייב
 וה"ה כרת לע"ג דכרת הוא במזיד
 בשוגג יתחייב ואורי' דצמיטה דגלי
 לן קרא דלא פטרה הכא מתשלומים
 גלי צכרת דלא גלי לא גלי וא"ה והא
 אמר לקמן (דף ט.) האוכל תרומת
 חמץ בפסח בשוגג משלם קרן וחומש
 ומוקמי' לה כר' נחוניה ואפ"ה מיחייב
 בתשלומין משום דכי היכי דלא מיפטר
 מתשלומין משום חיוב מיתה דתרומה
 הכי נמי לא מיפטור משום כרת של
 חמץ² ואורי' דתשלומי תרומה מחמת
 כפרה הם דלמכוח צמסכת תרומות
 (פ"ו ט.) דמאן אס לרע כסן למחול
 אינו יכול למחול³ וכיון דכפרה לא
 איז כרת פוטרו משום קס ליה דדרבא
 מיניה ונדע דהא מאן דלא יליף אסון
 אסון ולא פטר מיתה צדי שמים
 מתשלומין אס כן אוכל תרומת חמץ
 אמאי משלם דלא שייך למימר כיון
 שמיטה אינה פוטרת ה"ה כרת דהא
 מיתה לא פטרה צדום מקום אלא
 ע"כ מטעם כפרה הוא⁴ ועוד ואורי'
 דהכא אחי אליצא דרבנן דאמרי
 הויד צמעילה צאזרהה"ה :
רבי נחוניה היא. לע"ג דהכא
 בשוגג איירי מדקמי מעל
 ולא מעל מ"מ קיימא לן כחזקיה
 דאמר⁵ חייבי מיתות שוגגין פטורים
 מן התשלומין וה"ה כרת לר' נחוניה
 הקשה רצ"א אמאי פטורין ליה
 מקרבן מעילה משום דקס ליה
 להא

בדרבה מיניה הא אחר בהמנעו (שם ד:). המוילא אוכלים בכל
 שגג באוכלים והויד בכלי חייב על האוכלים טעמא ועל הכלי סקילה
 למתא קס ליה בדרבה מיניה לא פטר מקרנ¹ ומיכן כיון דפטר
 מקרן וחומש פטר נמי מקרנ שאין אשם מעילות בא אלא כשם
 קרן וחומש: **א"ן פודין את הקדשים וכו'**. הקשה ר"ח דפ"ב
 בצבורות (דף יד:). משמע דלא פליגי אלא היכא שקדם הקדש
 קודם לר"ע מודים פסדים והכא פליגי דפליגי אפי' בקדושת דמים^ט
 דרבנן נפקיע מעילה לאורייתא דכיון דאמרו רבנן אין פודין
 אלא שבעדה וכו' בכלאים וטריפה ירעו עד שיטמאצו וימכרו
 וי' אפילו למאן דאמר אין פודין דהא דאין פודין היינו היכא
 עקיבא שרי בצבורות (דף נב). לזמן נכרי על הצבור וצוהמים
 מוס להאכיל לכלבים שאפילו העור אסור כשנמלא טריפה קודם
 לר"י א"ש^י דאין פודין נמנע דהא לאחר שנקרע ונעשה אפר יכול
 לפדותו
 ממון הוא והנהגה ממון של הקדש מעל. ת"ק סבר פודין אותו ופליגי מעל. ויש אומרים
 להאכילן לכלבים.

(א) וְלֵעֵלָה : כּה־ג, (ב) נִקְמָן
 (ג) וְעִפֵּי מֵאֵן
 (ד) וְיִמְצֹא נִמְי הֶחָלָה
 (ה) כְּמוֹתָם לִבְשׁוֹת : שְׁבוּעֹת
 (ו) לִקְמֹן לֵב : מִגִּלְתָּה ז'
 (ז) מוֹפְתָהָ בִּצְיָן כִּי־הָיָה
 (ח) נִבְּרוֹתָם טוֹ : תַּמְרוֹרָה
 (ט) לֵלָה : לֵאמֹר : אֵל
 (י) שְׁבוּעֹת : אֵל : תַּמְרוֹרָה
 (יא) לֵלָה : אֵל : [כְּמוֹתָם לֵב]
 (יב) וְדִבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי
 (יג) כְּמוֹתָם לִבְשׁוֹת : דִּבְרֵי
 (יד) [כְּמוֹתָם לֵב]
 (טו) וְעִפֵּי מֵאֵן : דִּבְרֵי
 (טז) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (יז) אֵל : כְּמוֹתָם לֵב : דִּבְרֵי
 (יח) וְעִפֵּי מֵאֵן : דִּבְרֵי
 (יט) וְעִפֵּי מֵאֵן : דִּבְרֵי
 (כ) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כא) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כב) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כג) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כד) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כה) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כו) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כז) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כח) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (כט) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :
 (ל) דִּבְרֵי־אֵל : (ט) וְעִפֵּי מֵאֵן :

הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה מאן וכו'
 בריש אלו נערות. נ"ב וע"ש
 בדף ל תוס' בד"ה זר
 שאכל:

מוסף רש"י

אבל אתה רואה של
אחרים. נגזוּלֵּן של
אחרים, כגון נכרי, ושל
נבזים. כחן הקדשם לנדק
הבית (לעיל ה'). היה
עושה את יום הכפורים
לחשלוּמֵּיִם.
לפניו ממלֵּיךְ את הדיש
ביום הכפורים כאלו
הדליקו שבת (תשובה ל'
דאמר הממחֵּיכ כרת פטור
מן המטלמֵּיִם לִקְשֹׁן ל'
שבועות ל'). אין פורין.
המחלֵּיכ לנכסֵּיִם אלא
לנתיב וטעון כפרה לנכס
מימה (תורה י').

רבינו חננאל

הא אמר לאחר זמנו
ישראל מי שיר בהנאה,
אי יוסי הגלילי כר
ואוקמה רב אחא בר עיבק
מי יתרה, ואמר דר
יתרה ליה שאור אדילי,
שנאמר שבעת ימים שאור
אימצא בכתיבכי כי יאמר
אזל מחפצת, וכתיב
ושבחו שמור מבתיכי כי
לא אזל כחן וגו', וליף
האי שאור אדילתי משאור
דרהא שנאמר ר'א דהא
לך שאור, ומפרש בראש
דרהא לך, ודרשנין ביה
שלף אי אתה רואה אבל
האי רואה שלף אחרים
גבהו, ובין רואה ולישן
במתי' הכי, חפץ נל שמו
שעבר ליה תפס מותר
באכילה, ובתוך זמנו נמי
מותר בהנאה, ואיידי כדל
לית סיפא שלף ישראל
אסור, דאפילו בהנאה נמי
חפץ ישראל שעבר עליו
הפסח אסור, ואי רישא
נמי של גכר שעבר עליו
הפסח מותר בהנאה, ור'א
מנח' ב' משנתי' דהא
דכסורא ליה דלמי זמנו
לאסור מנא אינו זמנו
עלוי כלא כלום, ומנח'
דקנטי ושל ישראל
לאחר זמנו, קנסא הוא
דקנטי ל', שמוש שדוהיה
גביה וזכר עליה על של
הוא ועל לא ימצא.
בשלמא לר'א דאוקמה
למנח' כן משענו ומשום
דבעי לך לא דהא קנסוהו,
היינו דקנטי במנח' ושל
ישראל אסור משום
שנאמר לא יראה לך, אלא
לרב אחא דמוקיט כר